

GDK-1028

Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

January - 2016

CE-101 : Sanskrit

(१) महाभारते सभापर्व (२) व्याकरणम्

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनाभांथी गभे ते यार श्लोको अनुवाढ सङ्घित सभज्ञावो : १४

(१) अनर्थाचरितं तात परस्वस्पृहणं भृशम् ।
स्वसंतुष्टः स्वधर्मस्थो यः स वै सुखमेधते ॥ ५०-६

(२) शत्रुपक्षं समुध्यन्ते यो मोहात्समुपेक्षते ।
व्याधिराप्यायित ईव तस्य मूलं छिनत्ति सः ॥ ५०-२३

(३) न व्याधयो नापि यमः श्रेयः प्राप्तिं प्रतीक्षते ।
यावदेव भवेत्कल्पस्तावच्छ्रेयः समाचरेत् ॥ ५१-९

(४) जानाम्यहं द्यूतमनर्थमूलं कृतश्च यत्तोऽस्य मा निवारणे ।
राजा तु मां प्राहिणोत्तत्सकाशं श्रुत्वा विद्वग्श्रेयद्हाचरस्व ॥

५२-११

(५) नार्या म्लेच्छन्ति भाषाभिर्मायया न चरन्त्युत ।
अजिह्नमशठं युद्धमेतत्सत्पुरुषव्रतम् ॥ ५३-८

(६) मधु वै माध्वको लब्ध्वा प्रपातं नावबुध्यते ।
आरुहय तं मज्जति वा पतनं वाधिगच्छति ॥ ५५-४

(७) त्यजेत्कुलार्थं पुरुषं ग्रामस्यार्थं कुलं त्यजेत् ।
ग्रामं जनपदस्यार्थं आत्मार्यं पृथिवीं त्यजेत् ॥ ५५-१०

(८) दुर्योधनो मदेनैव क्षेमं राष्ट्रदपोहति ।
विषाणं गौखि मदात्स्वयमारुजते बलात् ॥ ५६-३

૨ “જય, ભારત, અને મહાભારત” ઉપર નોંધ લખી મહાભારતના ૧૪ કર્તૃત્વની ચર્ચા કરો.

અથવા

૨ મહાભારતના કાવ્ય સ્વરૂપની ચર્ચા કરો. ૧૪

૩ મહાભારતકાર વ્યાસની શૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૪

અથવા

૩ મહાભારતમાં પ્રતિબિંબિત તત્કાલીન સામાજિક, ધાર્મિક અને રાજકીય પરિસ્થિતિઓ વર્ણવો. ૧૪

૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

- (૧) દુર્યોધનને ધૃતરાષ્ટ્રની સમજાવટ
- (૨) સભાપર્વની ઉપમાઓ
- (૩) ધૂત પ્રસંગ
- (૪) સભાપર્વ - શીર્ષક

૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪

- (૧) દુર્યોધનના મતે ક્ષત્રિયની વૃત્તિ કેવી હોવી જોઈએ ?
- (૨) ભૂમિ કોને ગળી જાય છે ? કોની માફક ?
- (૩) માણસે શા માટે સમર્થ હોય ત્યાં સુધી શ્રેય સાધવું જોઈએ ?
- (૪) પ્રારબ્ધ વિપરીત હોય તો શું થાય છે ?
- (૫) ધૂત રમાય તેનો આનંદ કોને-કોને ન હતો ?
- (૬) વિદુરે મધપુડો પાડનારનું ઉદાહરણ કેમ આપ્યું ?

- (७) पितु (पु.) अने गुरु (पु.)नुं पंचमी अेकवयननुं रुप आपो.
(८) धेनु (स्त्री) अने हरि (पु.)नुं द्वितीया बहुवयननुं रुप आपो.
(९) बाला (स्त्री) अने मधु (न.पु.)नुं सप्तमी अेकवयननुं रुप आपो.
(१०) रामाणाम् अने मालायै रुपो ओणभावो.
(११) कविना अने मातृणाम् रुपो ओणभावो.
(१२) धेन्वा अने मात्रे रुपो ओणभावो.
-